

Peero

Oosa

Iyoteparia

Teepotewa

1 Kúíra, yomatiamé tamochitia Eesusichi paparamé. Neeea Siimoni Peeropua, piiripi Eesusi Riosie Weratiame ajawaria, ti'tijoeekachiami uhjuratiame, Riosi ka'karuma tuuyewari tuuyemichioopua. Aamoo pu'ka tuuyewari pichikeka Eesusichi paparakamewichio i'ka iyotesa uhjuriamenia, aamo tatakoririao Eesusi iintoriae piipatetiameopua, puuua Apoe te'ta taamo Riosiwara, Apoe te'ta taamo Newipatekame. ²Neeea Riosieo, tísia kaaweruma amochi teetojeraninia, aamo Riosichi simiyameo epeche epecheche pahteniameo, aamo te'ta Paamira Eesusichi simiyameo, epeche epecheche nane'rerewae.

Riosi Weratiamechi aachin teeka mochtipuuame

³Rosia epeche kaawe taamo pahtesoopua Eesusichi simiyameo, ahpo tísia utewarie taamo kaawe mochtotesimapua, ahpo te'ta nakiyachitia. Riosia apoe taamo Noonoa, ahpo Taanachi iintoka taamo ta'iria mochiwa iintapakamepua. ⁴Rosia ahpo Taana Eesusi iintoriae taamowichioo, ahpo tísia peenia tiame iintomo tuuria taamowichio iintokamepua, taamo i'ka wehjoarichi kiisi kaaweruma nokiwachi puuyanakaao, apochi newipatekao. Wa'a tiamechi taamo puuyanakapaopua, ahpo kihta a'chi tiame Riosiwariichi taamo kipotepamepua. ⁵Pukaepa neea aamo chaanenapua, aamo Riosichi paparaka mochtitoaio, i'ka naati itapiti yorapuapua tiameo: te'ta kaaweruma eneniame; epeche epecheche Riosichi simiyame pepenipaka mochtitoka; ⁶pu'ka aamo ki ka'karumachi wichiniameo, kaawe aamo neesetopuapua; aamo pewatiame te'terewaopua

Riosichio wa'api pewatiame teeremitiamua, kiisi toaka pu'kao; aamo Riosichi iyoriwao epeche epecheche teerepuapua; ⁷amochitia Riosichi paparameo, te'ta kaawe e'raka tetewipuapua pu'kao; wa'a ikisa tiameo, aamo ahpo nakika mochtowao, epeche epecheche teetopuapua. ⁸Yooma i'ka yooraka mochtosaa eemea, te'ta Riosie Weratiame nakiyachitia mochtomapua, itapiti kaaweruma yoorame enemapua, aamo mochiwachi taaketiamie. ⁹Nape yooma i'ka teereniamie toinariamea, ki tetewamepua Riosie ahpo kaawe yorapuameopua meere taawecheio, puuua ahpo tesiweka tatakoriwa piipatetiameo, natakepakame puuua pu'kao. ¹⁰Pukaepa eeme Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, Riosie paaetiamekapa ahpo tatanachitia enemichiopua ahpo ta'pechio, pewatiame amochi chapika mochtopuapua Riosichi aamo paparawao. Yooma i'ka yooraka mochtioame enesaa, kiisi so'mimeri eemea ki kaawerumachio. ¹¹Wa'a te'tereka aamo mochtosoopua Riosia, kaawe e'raka aamo uumapua weemera wehjoarichio, ahpo Taana aamo newipatekame ye'kaka yasimiachiopua, ki wahjiamesi.

Pichiwarikamera masitewa e'wewa

¹²Wa'a tiiachipa neeea, kiisi toimania i'ka aamo tuuyesiaopua, kiisi natakepaka mochtomichiopua aamoo, i'ka no'o aamo masitiao, aamoo nane'reka mochtioamekoiopua pu'kao, pichiwarikoopua. ¹³Neeea ahjaka kahtiaapua pehjio, kaawe no'o ihsiamie maayamenia i'ka aamo no'o iyotepao, i'ka aamo pusatewa inatepasiwaopua, yooma aamo no'o chaaneriaopua masitekao. ¹⁴Nane'riame neeea i'ka no'o weerewaeka kahtiao, amori kiteremerikopapua, wa'a tiame ne'netetiame neeea no'o Paamiraeo, apoe Weratiameeopua Eesusi. ¹⁵Nape iiweta ahjaka yasitoaone pehjio, yooma a'chikoi iintoma neeea, i'ka no'o aamo masiteriaopua, no'o ki'tioiopua masitekao, wa'api teetomichiopua no'o masiteriao.

Eesusi ajawaria Eesusichi simiyame pichiwataria

¹⁶Teeme Eesusi ajawaria masitiao, ki taamoe erakoa chaachapakameopua teemea aamo masiteriao, yooma ihta Eesusi Weratiame utewarira taamo aamo nayeweriaopua, pu'kao wahka taaweche enamerichi simiyame taamo aamo nayeweriaopua tiame. Yooma puuua te'ta pichiwariopua, teeme wa'apiai tetewikamepua Eesusio, ki nu'uti tiame utewariemekopua pu'kao. ¹⁷Pu'kao tiame teemea, nane'riame teemea ki teesa tiame werumakoopua, pu'ka Eesusi te'ta Noonorao, Eesusichi simiyame inamukamekapapua, eee cheekamekoopua ki nu'uti tahpitika tiame nayewakao: "Thjia no'o Taanápua, te'ta ki nu'uti nakika yasitoamerao, tisiwa ki nu'uti

*Peeroa tuuna achini cheerio Eesusi
Noonorao tewekachitepao. (1:18)*

kaawe e'riamenia pu'káo.”
 18 Pu'ka wa'a chiiame taamo inamoio Noonorao, kaawichi taamo yeetokoikapua, sewina tiame enepariamekoio. 19 Ihji wa'a taamo inamuria sewina ikiriachio, te'ta pichiwa puuuu. Yooma ehkoriaami Riosi na'nayewatura Eesusichi simiyame iyotekaopua, te'ta pichiwa puuuai tiameo. Pukaepa eemea te'ta pichiwa chaachapario tetewika mochtupuapuaa, yooma pu'ka Ehkoriaami o'inia Riosi

na'nayewatura Iyoterichi chaachapario, yooma puuuu pichiwa machenamerikopua. Yooma i'ka chaachapatiame ikisiwa teteiwachio, amochi tahjeraka teeretoniamepua, aamo te'ta pahtepuamechio ku'isimichiopua, ahkasi aamo ma'chirepachisiopua te'ta aamo pehterepachisio, aatanakamera nayewaka chaachapariamekopua Eesusichi simiyame iyoteriaopua. 20 I'ka ehkoriaami Riosi na'nayewatura chaachapario, aataai ki sewina tiame chaachapametepua ahpo masitiachio, aapoeche wa'api machename kaawe chaachapaniameo. Aapoe ehkoriaami Riosi na'nayewaturaai, ki aapoe ahpo inatarichi e'ra chaachapatiame puuuu, 21 Riosi apoekamera ahpo Riosiwarié wa'a cheeka iyoteteriopa, ki aapoe Riosi na'nayewatura erakoachi iyoteriapa. Pukaepa ihji Riosi na'nayewatura chaachapaka iyoteriaa, ki nu'uti iyoriwa tiaitepua.

Ma'masitari wistuki masitiame

(Uurasi 4-13)

2 Ehkoriaami isaeri ti'tijoeturichioio, iinturiaipua tiame ti'tijoeri, Riosichi simiyameo tísia wistuka nayewame; wa'achitia ehpe taawechemioio amochio, iintumeripua tiame aata wistuka naewameopua Riosichi simiyameo. Puuuu ki maaeteka nayewaka aataoi wihkuemeripua, ihtaai aamo sewina ikimichiopua ahpo masitewaeo, pukachi ki nane'retoka wichimichiopua, ahkasioi Eesusi aamowichio mukuria aamo tatakoria natetekao, ki pichiwako chaachapamamua. 2 Muuwaeme ti'tjoeria, pu'ka ki pichiwa chaachapaniamera nokisisimeripua, pu'ka yooma ihta suwepori tiame nokisika, itapiti ki ka'karuma. Wa'a te'teretopua pu'kao Riosi pooechi nokisiameai, kiisi kaawe chaachapapuamepua. 3 Ihji ki ka'karuma masitaria, tahpitika e'ramekapapua toomichio, wihkueka

toomitumapua ti'tijoerichio. Nape pu'ka wa'a nokayamewichio Riosia, ki ehpesi o'inia, ki nu'uti kokosamo e'ramepua, ka'chitia taawechi puuyame tiamechi kokosari. ⁴Riosia tewekachi ahpo ku'iwaoui, kiisi cheriwerepua pu'kaoio tatakorikameo, yooma ahpo seepurawachikamera enepakameo, pu'kao Riosia pehjo puuyeka mochtenapua pehjo wahka oososi tukapachio kaarenae o'yaekáo, ahkasi wahka ihtoriachio ahpo te'ta katewemiachi taawéchio.

Ki Riosichi paparanarekamea, neeroi pa'we pochiria si'rina. (2:5)

⁵Riosia ehkoriaami Nooe taawechiamioi ki ka'karuma ti'tijoerio, ki ahpo iyorika mochtioriopa pu'kao, yomatiaeme si'ripuka kokosariamepua pu'kao, kiisi cheriweka tatakoriraopua pu'kao, kiisi ahpo cheriwejereriopa. Riosia wa'a iintoaio, Nooeche newipateriamepua, oowisani ahpo ta'pechi ohjoemeche ahjama, Nooeche waika taawechiami ti'tijoerio, Riosi kaaweruma tuuyewari

nayeweka yasitoriopa. ⁶Riosia ehkoriaami Aurani taawechiamioi, Sooroma tewaniachio Oomora tewaniachiopua tiameo, tísia tatakorika mochiriopua pu'kao, na'ie tísia kokosarepua pu'kao, napiso yachapateka. ⁷Riosia wa'a Sooromao, Rooti tewaniameche newipateriamepua pu'kao, kaawerumakoopua pu'kao, i'kao tísia aiwaka kahtiamekopua wa'ao, wahjachi wa'a ohjoeme tísia na'ara yoraniaeo. ⁸Ihji Rooti tewaniamea, tísia aiwaka yasariaipua wa'ao, yooma ihta kiisi kaawe tiame nokiopa wa'ao, yooma a'chi tiame ki kaaweruma inamukaopua, kiisi kaawe nokiwame tetewapaopua tiameo, kiisi wahjiame senepi taawechi. ⁹I'ka Riosi wa'a iintoria tetewitoka teemea, te'ta ki ka'karuma yooraka mochitoameopua, ki teesa kokosari aiwatemeru Riosia pu'kao. Nape te'ta ka'karumache yooraka mochitoameo, kaawe e'raka tetewamepua pu'kao, kaawe e'raka ma'chipasiamepua, ihta itapiti a'chi tiame aiwasiachiopua. Puuu te'ta ki kaawe noonoikame te'ta kokosapuachio, Riosi ki nu'uti

Riosia Rooti newipatena Sooroma Riosie na'ie tajenatetioio. (2:7)

kokosamiachio, Riosi te'ta katewemiachi taaweche enemeripua. ¹⁰Ihji nuuteniame kokosaria, naatiwichiopua: te'ta suwepori nokayamewichio, Riosi kaaweruma tuuyepuawichio wa'iname, kiisi yooreka yasitoame aaata tísia yoorepua tiariemeoi. Ihjia, te'ta iyoriniameoi kiisi suuwe erapaka na'ara chaachapame, ahkasioi te'pa kahtiamé Riosi ku'iwa na'arekaiopua, kiisi suuwe erapame. ¹¹Nape puuu Riosi tewekachi ku'kuiwaria, epeche tísia utewari iinuekaipua tewekachi taamo Noonoeo, kihta teriwa chaachapamepua pu'kao, Riosi tetewachio. ¹²Ihji ma'masitari kiisi ka'karuma masitiamea, oowera animarika te'tiamepua chapisa ko'iniame. Ihjia kiisi ijinatamepua, ahpoche erasia nokisiamepua; ihji ti'tijoeria, kiisi ihta kaawe pahtiaopua, aaata na'ariamepua. ¹³Yooma ihji aiwateka nokisiamé Riosichi te'teriamé, ki teesa kokosapuaite puuu Riosieo, yooma pu'ka aaata tetewachioi suwepori nokayameopua, pahkotaka, a'chitia keenakooi. Ihjia, aamo koayachi koaka mochikaoiopua tiameo, tísia iinya nokayamepua amochio, aamo ka'karuma tiia ohchopatekao. ¹⁴Ihji ti'tijoea aaata oowitiame ne'naiopua ahpo puichio, ki nu'uti ikotuka tetewamepua, tahpitika e'raka ki aiwaniamesi; ihjia tiameo kiisi teeweka tatakoriamepua. Ihjia tiameo, tahpitika e'ramepua ahpo ikotuwachio, tísia pepeniamekapa aaataoi oowe erapatekaopua, ihjia aaataoi oowe erapatiamé, ki pepeniameopua ahpo wa'inakao. Nape pu'ka wa'a nokayameo, kiisi wa'atia itipimeri puuu Riosi kokosarieo. ¹⁵Puuu, toakamekapa puuu kaaweruma pooeo, ki teesa wewekakame puuu na'ararichio. Ihji ti'tijoeria, Waarami tewaniame tijeochitia nokisiamé, ehkoriai yasakame. Ihji Waaramia Weeri taanara eneriaipua, toomi ikotuwawichio, sewina iintokame ahpo Riosichi iyoriao, ahpo ki kaawe iintomiawichioopua, toomi uunarekame. ¹⁶Nape ihjia, i'ka ki kaawe iintomia simiaio, teriretupua ahpo uuruwa yaasetoao, ka'chitiame taaweche nayewameoi, i'ka uuruchi ihtoio, ki u'matonarerioi. Uuruwa wa'a iintoka ki iintoterepua Waaramio, ahpo ki kaaweruma iintomia erasio. ¹⁷Puuu wistuki ma'masitiamea tiameai, neeroi kaaweruma pajename wakipakameka te'teriamé, pukachio kihta ka'karuma pajenamekopua wa'asi. Ihji ti'tijoeri ki ka'karuma masitiamea, pa'wichurichitia i'toniamé eekaeo, ku'witapiche nokisa toomitusa sewinachiami uumatosiame. Ihjia wa'a nokayaio na'arakao, ki teesa tiame Riosi kokosamiachi i'topuaitepua, ki teesa iinya tiame tukapachi ahpo uhjurachi, ahkasi ki wahjiamesi ki teesa tiame aiwamiachi. ¹⁸Ihjia tísia peenia tiame nayeweka oowe orapatiamé, wa'a chaachapakaopua aaata ki pewatiame te'teriaméopua Riosichio, sewina erapatekaopua pu'kao, ahpochitia nokisimichio ki ka'karumachio, kihta nateyamechi, aamo ka'karuma enepanariapao, ki ka'karuma yooraka mochitoai puuyariachi. ¹⁹Puuu

aamo se'wi tiame ma'masitiamea, ahpo ahjamao nokisisoopua, sa'rumio tuuyamepua itapiti nuurari iyorika mochtioniameopua aamo o'yaeka te'teretiao. Pu'ka nuurari aamo o'yaeka te'teriachi na'sosaapua, ihtaoi aamo nakiya yoranariachiopua, kihta eerina teeremio tuuyamepua. Nape puua aapoekamera o'yaeka mochtioai chaachapamepua, ahpo tísia tatakoriwachi chapitiamekapa, yooma ahpo ihta ki ka'karuma ikotuwachi. ²⁰Aaata taamo Apoe Paamira Eesusichi paparakapa

i'ka weeechi ki kaaweruma nokiwa newipatetiameaipua, ki wa'achi nokisimichio, eenechi ki ka'karuma yooraka yasitosaapua, epeche ki kaaweruma teerewa tiame, enepamepua Riosichio, ki pukeri ahpo teereriachitiaopua. ²¹Aaata

Koowia wehsarachi po'i. (2:22)

wa'a iintokame enesaa, epeche kaawe eneriaipua ki machisaa Riosi kaaweruma pooeo, ki epeche ikimichiopua pu'kao, ahpo ki kaaweruma teereriachitiaopua pukeri o'icharichio, i'ka Riosi kaaweruma machikaiopua. ²²Waikaopua puuu wa'a iintokamea, eee chaachapaniameka iintoamepua: “Chuhchuria, eenechi ahpo yo'yoria ko'komia eenakamepua”; piirechi chaniwamea, eee chaniwamechitia tiamepua tiameo: “Koowia kaawe papakoka uupetiaioo, eenechi wehsarachi eenaka wehsarapamepua.”

Taamo Paamira Eesusia eenechi enameri

3 Aamo no'o te'ta nakiya poponiwa pipiniwa tiame, ihji no'o aamo iyotepaapa, oosa simiyamepua. Neeea i'ka oosa simiyame iyojurachio, te'ta aamo inatajeramenia, kai waapisi tiame inataka Riosichi simiyame, yooma te'ta tísia ka'karuma Riosi tuuyewarichiopua. ²Ki natakepajerani neeea, pu'ka ehkoriaimi Riosi nayewatura iyoteka chaachapariaopua, Riosie piiparieme. Yooma pu'ka chaachapariache yooraka mochtiojeraninia, yooma Eesusi ajawaria aamo masiteriaopua tiame, Eesusie taamo Paamirae Apoe taamo newipatekameopua tiame, nayewatumichio uhjuraria. ³Ke'chu ihta chiiainia aamoo, i'ka pahcha aamo nane'rejeraninia: kajuyachi taawechiamio, e'eneripua aaata ti'tijoeri, ahpochewichio erakoa inatame. ⁴Puuua aamoo na'ara erakokao, iinatukemeripua chaachapaka: “Nee, ¿enamerijoarepua, ki ku'itapisikoipua Eesusi ahpo ku'we enamio tuurioio? Ihji weeeai wa'api teetoamepua naayachi o'inia enepatetiao, kihta sewina ikiyamepua ahkasi ehpiami taawechisio. Taamo ehkoriaimi noonoriai wahjipakameai, wa'achi

chaachapaniame puuyetoka mochtoriaipua Eesusi enamerio, nape ahkasi ehpesioi, kiisi eenamepua. ¿Achinitio enameripua naaju?” ⁵Wa'a chaachapamea, kiisi pichikiamepua Riosi iintomo tuuyaa kiisi wehchi wichiyameopua ahkasi ahsieme ikiyachisi. Ki pichikiame puuua i'ka weeeo, ke'chu i'ka yachanioiopua pehjiio, Riosio chaachakache wakiyachi iintapariopua i'ka weeeo, pa'weterere tiioipua i'ka weeeo, pa'weo norikame manipateka. ⁶Ihji nanaarame masitaria, kiisioi nane'riamepua tiame ehkoriaimio, Riosi cheeriachichee yomatiamie si'ripurioopua weeeo, yomatiamie nanaarame wehjoarichi si'ripuka. ⁷Nape i'ka weeeo kajuyachio Riosia, te'ta ahpo utewarieo, chaachasache tajenatemeripua yomatiamie i'ka weeeo, ahkasi tewekaopua tiame. Wa'a iintomeri Riosia, te'ta ahpo katewiachi taawechiopua, yooma nanaarame katewesa kokosaiopua. ⁸Pukaepa eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, ka'te wa'a yaapi erakoka mochtomitipua, nanaaraka chaachapamechitiao, taamowichioo piie miiri paamupario, Riosia piie taawechitia tetewamekopa; Riosio piie taawechitia tetewao, taamowichioo piie miiri paaumparipua. ⁹Wa'a teeka tetewiniachiopua, taamo Paamira Eesusia waikao, kiisi ariwapaitepua ahpo te'ta enmiachio, aaata wa'ami ahka tisia ariwapaimekoo Eesusio chaachapanioioo; nape ihji taamo Eesusi Paamiraa, ki aaata epeche tatakoriichi wewekamichiopua puuyeka tiamepua pehjiio, tehpe teewepamepua ahpo enamiao, epeche weeka apochi e'enapuawichioopua, ahpo tatakoriinameopua wa'asio, toakaopua wa'asi. ¹⁰Nape taamo Paamiraa enamachepua, ihji eenaiopua senawato asimitepua ichikoamechitia. Pu'ka taawechio, ihji tewekaa, kiterepamitepua waikao, ki nu'uti tiame te'teoka. Yooma aaata taamo itapiti ahjaa neteniamieai, yooma saipameri puuuai na'ieo, kihta enepaka wa'asi. Weechioi, yooma ihta netetiameai, wa'achitia saipameripua tiameo, weeeo tajenarieo. ¹¹Yooma i'ka weeeo saipaka kajupamekoopua, i'ka weeeo tewekara tiameo, ¿ki te'ta ka'karumachi yooraka mochtomeriioare eemea te'ta aamo iyoriwa te'terekaopua Riosichio, ¹²yaapi erakoka Apoe Eesusi tekimichioopua, aamo newipatemiao, i'ka weeeo kajuyachi tajenamerichio? ¹³Teemea, yooma wa'a i'ka weeeo tajenaka kajumerikoiopua, yooma tewekaoiopua ki naania ikimerikoopua tiame, yooma ahjachi iintuameopua ki naania ikimerikopua tiameo, weemera wehjoari taamo mochimiachi, puuyeka mochtioame teemea, weemera teweka iinueme, Apoe taamo Paamira Riosio, iintomo tuuriachitia. Wa'a weemera taamo mochikachio, kiteremeripua ki ka'karumao, apoche ka'karumache ohjorepuachi wa'ao. ¹⁴Pukachipa eeme no'o tisia nakiwaa, ka'karumache yooraka mochtopuapua pewatiame mochtoka Riosichio, wa'a aamo te'teresoo Eesusi eenaiio aamo katewemiao,

ka'karuma te'teriamo aamo tewimichiopua, kihta a'chitiame tatakorieme. ¹⁵Puuu tepepi teeweniamea Eesusieo, epeche weeka muuwepamichiopua apochi newipamerio; wa'a teeka tetewimete teemea, pu'ka Eesusi tehpe puuyewa teewiao. Taamoo Paoroa taamo pa'chichitia tetewaa, wa'achi cheeka aamo iyotepekame puai i'ka tehpe eenepaniame Eesusieo, i'ka Riosie ahpo kiaretia ti'tjoeri tuuyewarichiopua. ¹⁶Yooma ahkaoi ahpo iyotepariachiopua, wa'achi cheeka iyoteparepua i'ka tehpe eenepaniame Eesusieo. I'ka Paoro iyoteparichi tísia tehki tiame masitiamekopao, ki kaawe pahtekameapua, se'wikamepua pu'kao, te'ta Paoro masiteriachitia masitepuao. Pukaepa, ki te'ta machiyame Riosichi simiyameo, se'wichi ruhjiamepua ki kaawerumachi. Ihji ma'masitari ki ahsieme pepenipakame Paoro masiteriao, se'wi chaachapaka masitiamepua, wahjachi Riosi iyotaperichi chiiiao. Puuu se'wi masitiamea, kiisi kaawe nokayamepua Riosi te'ta pichiwari chiiiao, wa'a te'tiapa puuuu, ahpo wa'api na'atamepua. ¹⁷Pukaepa eeme no'o poponichitia kaawe e'riaa, pu'ka se'wi masitiamechio, kaawe aamo inateka mochitopuapua, ki aamo apochi panisutomichiopua ahpo tísia wihkuewae, aamo kaawe Riosichi te'terewao, ruhjipateka. ¹⁸Pukaepa eemea, kaawe machipakame mochitopuapua Eesusi masitiao, te'ta taamo Paamira Eesusi nakiyachitia, Apoe Eesusi Riosie Weratiameo, taamo te'ta newipatemichio weratiame. Pukaepania i'ka iyotepe kajuyachiopua, i'ka Eesusi Riosie Weratiamewichioo, weruma iyoriwa teerejeraninia pu'kawichioo, ahkasi ki wahjiamesi.

Wa'a te'teresaa kaawe enemiipua. Cheriwema wa'asi.